

Bijlage 1 : Beschut werk

Inleiding

Met de inwerkingtreding van de Participatiewet vanaf 1 januari 2015 is instroom in Wet sociale werkvoorziening (Wsw) niet meer mogelijk. Doordat er geen nieuwe instroom meer in de Wsw mogelijk is, wordt het aantal medewerkers in de GR Paswerk in ongeveer 35 jaar afgebouwd. Per 1 januari 2015 valt de groep van mensen met een (gedeeltelijke) arbeidsbeperking onder de Participatiewet.

De doelstelling van de Participatiewet is zoveel mogelijk mensen, met of zonder arbeidsbeperking, naar werk toe te leiden. Beschut werk is een instrument vanuit de Participatiewet om in te zetten bij de kwetsbare groep mensen die wel arbeidsvermogen heeft, maar dit uitsluitend in een beschutte omgeving kan realiseren.

Gemeenten hebben onder de Participatiewet de opdracht gekregen vast te leggen of en op welke wijze zij beschut werk vormgeven. De gemeenteraad van Haarlem heeft 18 december 2014 de re-integratieverordening, waar beschut werk onderdeel van uit maakt, vastgesteld (BBV2014/412378). Vanaf 1 januari 2017 is het aanbieden van beschut werk geen keuze meer, maar zijn gemeenten verplicht om beschut werk aan te bieden aan mensen die daarop zijn aangewezen en een positief advies Beschut Werk hebben gekregen van het UWV.

De re-integratie verordening van de gemeente Haarlem is aangepast op deze wetswijziging en vastgesteld in de raad van 28 september 2017 (BBV/2017/210169).

Pasmach voert als strategisch partner van de gemeente Haarlem beschut werk uit.

Wat is beschut werk

Gemeenten hebben met de komst van de Participatiewet een breed scala aan instrumenten ter beschikking gekregen om mensen te ondersteunen richting arbeid. De voorziening beschut werk, zoals opgenomen in artikel 10 van de Participatiewet, is één van die instrumenten en is bedoeld voor mensen die:

- Een dermate grote arbeidsbeperking hebben dat van een werkgever redelijkerwijs niet kan worden verwacht dat zij deze mensen een (regulier) dienstverband bieden, ook niet met extra ondersteuning of begeleiding.
- (nog) niet in een reguliere baan kunnen werken, ook niet met aanpassingen op de werkplek.
- Uitsluitend in een beschutte werkomgeving onder aangepaste omstandigheden en met een hoge mate van structurele begeleiding mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben.
- In staat zijn loonvormende arbeid te verrichten ongeacht de mate van arbeidsproductiviteit.

Tot de doelgroep beschut werk behoren mensen met arbeidsvermogen die (nog) niet in een reguliere baan kunnen werken en uitsluitend in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben. Het gaat om mensen die door hun lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking een zodanig hoge mate van structurele begeleiding of aanpassing op de werkplek nodig hebben, dat van een werkgever niet mag worden verwacht dat hij deze mensen in dienst neemt, ook niet met extra voorzieningen.

Proces van indicatie tot plaatsing

Het college draagt op basis van haar eigen voorselectie mensen voor bij het UWV voor een indicatie beschut werk. Sinds 1 januari 2017 kunnen mensen die voor beschut werk in aanmerking denken te komen ook zelf, zonder tussenkomst van het college, een advies beschut werk bij het UWV

aanvragen. Het UWV stelt het advies Participatievoorziening Beschut Werk op. Na het advies van het UWV stelt het college op basis van het advies van het UWV vast of iemand uitsluitend in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot participatie heeft. Nadat dit is vastgesteld, biedt het college de voorziening beschut werk aan de kandidaat aan.

Dienstverband

Beschut werk heeft altijd de vorm van een dienstbetrekking. Het hebben van een dienstbetrekking betekent dat de persoon in dienst is bij een werkgever en loon krijgt voor de arbeid die hij voor een zekere periode verricht. Andere vormen van activering zonder een dienstbetrekking, zoals bijvoorbeeld vrijwilligerswerk, werken met behoud van uitkering of (arbeidsmatige) dagbesteding, vallen dan ook niet onder de definitie van beschut werk onder de Participatiewet.

Loonwaarde

De indicatie beschut werk zegt nog niets over de loonwaarde van betrokkene. De loonwaarde wordt op de werkplek bepaald. Theoretisch kan er sprake zijn van 100% loonwaarde als de werkplek aan alle eisen van de beschutte werkomgeving voldoet. In de praktijk wordt verondersteld dat een absolute maximumgrens van 50% loonwaarde voor deze doelgroep bereikt kan worden gezien de zwaarte van de doelgroep en de hoge mate van structurele begeleiding die zij nodig hebben. Daarmee zal de gemiddelde verdien capaciteit rond de 30% liggen¹. Dit heeft te maken met het feit dat er naast een lagere loonwaarde extra kosten zijn.

No riskpolis

De no-risk polis vergoedt de financiële schade voor werkgevers als een werknemer met loonkostensubsidie wegens ziekte uitvalt. De no-riskpolis is sinds de wetswijziging van 1 januari 2017 structureel beschikbaar voor de doelgroep banenafpraak en de doelgroep beschut werk.

Samenwerking met partners in de stad

In het Koersdocument Werk en Inkomen (BBV2016/255655) is opgenomen dat in toenemende mate de samenwerking met partners in de stad gezocht wordt om mensen richting werk en participatie te geleiden. Dit geldt ook voor beschut werk. Naast dat Werkpas een gedeelte van de doelstelling beschut werk uitvoert, vinden met diverse partners in de stad gesprekken plaats. Tijdens verkennende gesprekken wordt onderzocht in hoeverre zij ook beschut werk kunnen aanbieden. De partners zijn positief en willen beschut werk graag aanbieden en ook gaan uitvoeren. In hoeverre dat haalbaar is, als werkgever dan wel detacheringspartner en vooral met welke kandidaten, moet nog worden onderzocht. De verwachting is dat eind 2018 meer zicht is op het invullen van deze plekken.

Huidige afspraken: pilot beschut werk

In samenwerking met Werkpas is in 2015 een pilot beschut werk voorbereid en vanaf 2016 is in Haarlem en Zandvoort deze pilot van start gegaan. De pilot loopt in beginsel tot 2020 en moest inzicht geven in de passendheid van het instrument beschut werk, in het aantal inwoners dat onder deze nieuwe doelgroep viel en de financiële consequenties. Afgesproken werd dat jaarlijks maximaal 7 personen in konden stromen in beschut werk voor een periode van twee jaar en onze re-integratie partner voert deze pilot uit en werd ook de werkgever van deze mensen. De kosten per

¹ Kennisdocument beschut werk in de Participatiewet, uitgave van het Ministerie van SZW in samenwerking met de Programmaraad.

beschutte werkplek bedroegen € 17.000 per jaar gebaseerd op een 25 urige werkweek. Voor 2017 en 2018 zijn nadere afspraken gemaakt over de vergoeding van begeleidingskosten. Zowel landelijk als lokaal heeft de invulling van beschut werk een moeizame start gehad door de strengere beoordeling van het UWV en de hogere begeleidingsbehoefte van mensen. Inmiddels worden in toenemende mate indicaties beschut werk afgegeven door het UWV. Tot en met 2018 zijn totaal 18 mensen geplaatst.

Van taakstelling naar doelstelling beschut werk

Vanaf 1 januari 2017 is het aanbieden van beschut werk geen keuze meer, maar zijn gemeenten verplicht om beschut werk aan te bieden aan mensen die daarop zijn aangewezen en een positief advies beschut werk hebben gekregen van het UWV. Het aantal te realiseren beschut werkplekken is per gemeente bij ministeriele regeling vastgesteld. Het gaat hierbij om een landelijk opgelegde taakstelling. Aanleiding voor het opleggen van een taakstelling is dat uit onderzoek van de inspectie SZW, medio 2016, bleek dat het aantal beschutte werkplekken dat de gemeente zou moeten realiseren ver achterbleef bij de verwachtingen.

Voor 2018 bedraagt het aantal te creëren plekken in Haarlem 44 en 52 plekken voor 2019.² Op dit moment zijn 18 beschut werk plekken gerealiseerd.

Bij Stimulansz en Schulinc is navraag gedaan, in hoeverre deze taakstelling wordt gehandhaafd. Stimulansz gaf aan dat het niet om een taakstelling beschut werk gaat, maar om een doelstelling beschut werk. De doelstelling houdt in: het bieden van een dienstbetrekking beschut werk aan mensen met een beschut werk indicatie tot een maximum van 44 voor 2018 en 52 voor 2019. De doelstelling is 52 maar het ministerie van SZW streeft vooralsnog niet na dit aantal ook te halen. De gemeente is wel verplicht om alle mensen die een indicatie Beschut werk hebben gekregen, een werkplek aan te bieden.

De Inspectie SZW start wel op korte termijn met de evaluatie beschut werk. In de wet is bepaald dat de minister van SZW de Kamer informeert over de doeltreffendheid en de effecten van dit instrument in de praktijk. Het doel van deze evaluatie is om inzicht te geven in het uitvoeringsproces beschut werk, de gerealiseerde plekken en in de samenwerking en ervaringen van betrokken actoren. De resultaten bieden het ministerie en gemeentes handvatten om zo nodig verbeteringen te kunnen aanbrengen.

Financiering beschut werk

De hoofdcomponenten van Beschut werk bestaan uit begeleidingskosten, loonkosten en loonkostensubsidie.

De loonkosten worden door Pasmatch betaald en worden vastgesteld op het Wettelijk minimum loon. Haarlem voorziet Pasmatch vervolgens van loonkostensubsidie. Deze loonkostensubsidie wordt gefinancierd uit de BUIG. Elk jaar wordt er een bedrag hiervoor door het Rijk aan het BUIG budget toegevoegd, gebaseerd op de aantallen uit de doelstellingen voor gemeenten, het wettelijk minimum loon en een gemiddelde loonwaarde van 30%. In de praktijk komt dat neer op ongeveer € 14.300,- per plek dat betekent gemiddeld 70% per werkplek uitgaande van een werkweek van 32 uur. Het precieze deel van het BUIG budget dat bestemd is voor loonkosten beschut werk is niet uit de beschikking te achterhalen. In dit nieuwe voorstel wordt de loonkostensubsidie betaald uit de BUIG.

² Publicatie Rijksoverheid 29 november 2017.

De begeleidingskosten worden vanuit het re-integratiebudget betaald. Hier krijgt de gemeente € 8.500,- per plek voor. Vanuit de visie van het Rijk zouden deze begeleidingskosten en de hierboven genoemde beschikbaar gestelde middelen voor loonkostensubsidie genoeg moeten zijn om een sluitende businesscase te kunnen voorleggen. Vaak is dit echter niet het geval. Mede daardoor is er ook een bonusregeling beschut werk in het leven geroepen, waarin er tijdelijk (2016-2020) jaarlijks een bonus per gerealiseerde beschut werkplek uitgekeerd wordt door het Rijk ter hoogte van €3.000,-.

Voorstel:

Volledige taakstelling 2019 op basis van 32 uur per week, 70% lks en no riskpolis.

Saldo Haarlem

kosten Haarlem

€	14.802,35	Loonkostensubsidie uit I-Deel (Buig-budget)
€	8.500,00	Integratie uitkering sociaal domein (P-wet) -> begeleidingskosten
€	23.302,35	totaal kosten Haarlem

opbrengsten Haarlem

		middelen toegevoegd aan buig per bw plek. Gemaximaliseerd per jaar op
€	14.300	aantal uit de doelstelling
€	8.500	Integratie uitkering sociaal domein (P-wet) -> begeleidingskosten
€	22.800	totaal baten Haarlem

saldo Haarlem

€	-502,35	per plek
---	---------	----------

Saldo Pasmatch

kosten Pasmatch

€	21.146,21	Loonkosten WML p/jr
€	9.900,00	kosten begeleiding
€	31.046,21	totaal kosten Pasmatch

opbrengsten Pasmatch

€	14.802,35	Loonkostensubsidie uit I-Deel (Buig-budget)
€	500,00	LIV (2017-2020 en per 2021 structureel voor doelgroep NBW)
		LIV onder aangescherpte voorwaarden
€	8.500,00	Integratie uitkering sociaal domein (P-wet) -> begeleidingskosten
€	4.000,00	Opbrengst werkzaamheden medewerkers
€	3.000,00	Bonus per gerealiseerde NBW-plek (tijdelijk 2016-2020)
€	30.802,35	Opbrengsten Pasmatch

saldo Pasmatch

€	-243,86	per plek
---	---------	----------

